

syning af fremmede Varer og Afsætning udenfor Øerne af deres egne Produkter — at etablere Handelen paa Øerne for Statens Regning og at drive den som et Monopol. Monopolhandelssystemet, der først ophørte i 1856, hemmede særdeles meget enhver privat Foretagsomhed og umuliggjorde enhver Fremgang af Betydning.

Under disse Forhold stod den færøske Befolkning meget slet i forskellige Retninger til at føre Udviklingen fremad under de frie Forhold, der indtraadte, da vi fik Grundloven og Frihandelen, altsaa omkring 1849—56. Først og fremmest manglede saa at sige ganske Kapital, og det gik i Begyndelsen meget langsomt, men i de sidste Aartier har der været arbejdet med Held for Fremme af Næringslivet. Navnlig har Fiskeriet taget et betydeligt Opsving; der er blevet anskaffet en ret stor Flaade af Fiskerskibe, og i den sidste Tid har man tillige anskaffet en hel Del Motorfartøjer. Der har herved fundet en Omlægning Sted af vor vigtigste Næringsvej, Fiskeriet, der tidligere kun drevs ved aabne Robaade, men hele denne Omlægning og i Forbindelse dermed en Ændring af Fortidens primitive Forhold i Almindelighed har kostet meget og har lagt stærkt Beslag paa Befolkningens Evner og Kræfter. Det er derfor forstaaeligt, at meget ligger ugjort hen af det, som vi anser for særdeles ønskeligt, og som ogsaa er ganske nødvendigt, for at det kan blive os muligt at udnytte vore naturlige Erhvervskilder: Fiskeriet og Landbruget, og for at vi kan bestaa i Konkurrencen med de fremmede, især paa Fiskeriets Omraade. Der trænges saaledes til Anlægspladser og Havne for Fartøjer, og der trænges til virkelige Landeveje. — Der er vel i en Aarrække af Kommunerne og private til Dels med Støtte af Amtskommunen paa de fleste Steder tilvejebragt bedre Landingsforhold og ogsaa anlagt en Del Veje, men det er alt sammen ufyldestgørende. Ladning og Losning maa almindeligvis endnu foregaa ved Hjælp af Baade, og de fleste Veje er kun for Fodgængere. Kørevejene er ret korte, og der findes overhovedet ikke nogen virkelig Landevej mellem de beboede Pladser deroppe. Jeg gør Regning paa, at disse mindre Anlæg, som man deroppe kan magte alene, vil blive fortsat, og at Amtskommunen og de øvrige Kommuner vil tage Del deri ligesom hidtil. Det er i og for sig en betydelig Opgave.

Derimod staar det mig klart, at man ikke ved udelukkende lokale Midler kan til-

vejebringe ogsaa de betydeligere Anlæg, som er blevet en Nødvendighed, hvis Udviklingen skal føres heldigt videre, hvis vi skal kunne hævde os i Konkurrencen med de fremmede, og hvis der skal kunne skaffes det fornødne til den stærkt forøgede Befolkning, der nu er naaet op til over 18,000, og hvis Antal uden nogen Indvandring i Løbet af det sidste Aarhundrede er steget til det tredobbelte. I Betragtning heraf er det, at Øernes Lagting har paakaldt Statens Bistand. De skete Henvendelser, som jeg i min Egenskab af Folketingsmand har haft den Opgave at støtte, har heller ikke været forgæves. I 1907 fandt en samlet sagkyndig Undersøgelse Sted af Øernes Havneforhold i Henhold til en Bevilling paa Finansloven, og den første Undersøgelse er senere blevet suppleret gennem Foranstaltninger fra Vandbygningsvæsenets Side. Spørgsmaalet om Anlæg af Landeveje, som Lagtinget havde ladet undersøge tidligere, har, for saa vidt angaar det her foreliggende Vejprojekt, været undersøgt nærmere ved Statens Foranstaltning, og der er affattet en detailleret Plan. Om disse Havne- og Vejplaner er der i de senere Aar ført indgaaende Forhandlinger mellem Regeringen og Lagtinget, og som Resultat heraf foreligger foreløbig det Lovforslag, som vi her behandler, og af hvis Skæbne saa meget afhænger.

Jeg ytrede før, at Lovforslagets Tilbud var smukt og rundeligt, men jeg maa tilføje, at dette selvfølgelig ikke udelukker, at visse Punkter i Lovforslaget efter min Opfattelse kan tiltrænge at ændres eller underkastes en nærmere Udformning. Den højtærede Minister for offentlige Arbejder har ved Lovforslagets Fremsættelse peget paa, at der forelaa nogle Uoverensstemmelser. Ved den nu stedfindende første Behandling af Lovforslaget skal jeg i Henhold til Tingets Forretningsorden ikke komme dybere ind paa de enkelte Punkter. Jeg gaar ud fra, at den nærmere Behandling af disse vil finde Sted i det Udvalg, som jeg venter vil blive nedsat. Det vanskeligste Punkt indenfor den færøske Havnesag har lige fra først af været Havneprojektet ved Thorshavn. Byen Thorshavn, som er ældgammel og allerede nævnes i Sagaerne som Tingsted, og som nu er Øernes Hovedplads med 2,000 Indbyggere, har flere gunstige Betingelser for Udvikling, saaledes en central Beliggenhed og gode Besejlingsforhold, men dens Havn er slet; den trænger til Læ for Havet, idet den ligger ret aaben for østlige Vinde. Tilvejebringelsen af de fornødne Anlæg vil imidlertid